

1. [http:// www. ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua)
2. <http://www.nbu.gov.ua>
3. <http://investore.com.ua>
4. Данилишин Богдан, Економіка України: життя після кризи?//Дзеркало тижня.-2010.-№2.-с.54
5. Панченко Юрій , Україна терять инвесторів, журнал «Комерсант Україна», №198, 16 листопада 2009
6. Чугунов І. Я. Глобальні фінансові виклики: світовий досвід та українські реалії //Фінанси України. - 2009. - №1. - С. 73.

ФУТУРИСТИЧНА СВИТОПОБУДОВА "ІМПЕРІЇ" М. ХАРДТА І А. НЕГРІ У КОНТЕКСТІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ

Викладач к.е.н., Скрипниченко О.П., студ. Лещенко Ю., КІ СумДУ

Питання прогнозування розвитку людської цивілізації, особливо в економічному плані, завжди перебувало в центрі уваги провідних вчених-футурологів світу.

Наукову і практичну цінність становлять прогнози, підтверджені емпіричними даними, що ґрунтуються на перевірених фактах та реально існуючих тенденціях, трендах, парадигмах, а не є лише результатом уяви дослідника. У даному контексті слід зазначити, що провідною тенденцією розвитку людства є глобалізація – динаміка реальних світових процесів інтернаціоналізації. Отже, ті прогнози, які спираються на фактичні прояви глобалізації, є більш надійними.

Серед футуристичних публікацій останнього часу дослідження «Імперія» зарубіжних авторів М.Хардта та А.Негрі заслуговує на особливу увагу. Автори, з одного боку, стверджують, що в результаті наукового та технічного прогресу сформувалася система нового глобального капіталізму, яка перетворилася в глобальну імперію. Але з другого боку, вони вважають її незалежною від націй-держав, «автономною», самокерованою тільки глобальним ринком та наймогутнішими транснаціональними корпораціями. Тому зміна місця держави в процесі формування єдиного світового устрою виходить у фокус аналізу публікацій по далекосяжних змінах світоустрою.

Незважаючи на те, що автори Імперії пропонують «глобальний оркестр під управлінням одного диригента», а «транснаціональне панування» контролюється «рядом міжнародних органів і структур», у

їхній роботі відсутні чіткі структурні контури людського суспільства майбутнього.

Автори Імперії досить об'єктивно наводять шляхи поступової втрати суверенітету держав і передачі деяких економічних функцій ТНК. Але подальша логіка приводить їх до несподіваного висновку про переймання транснаціональними корпораціями всіх функцій держави в майбутньому. Багато функцій держави не можуть бути виконані в рамках ТНК. З нашої точки зору, можна було б продовжити логіку міркувань авторів Імперії. А саме, «ряд міжнародних органів і структур» набувають форми світового парламенту і уряду, а господарську діяльність здійснюють світові ТНК. Можна уявити, що сучасні суверенні держави із поступовою втратою суверенітету перетворюються у регіональні утворення на кшталт областей, штатів, районів, кантонів тощо.

Досить ґрунтовно в Імперії обґрунтовується процес формування економічної єдності світу. Повністю відповідають існуючим тенденціям розвитку розділи "Імперії", де описується трансформація ролі інформації, інтелекту, людини як такої.

У деяких принципових питаннях думка дослідників не підкріплена емпіричними даними й суперечить наявним тенденціям: у питаннях однорідності світового політичного простору; у питаннях соціального захисту людини в майбутньому тощо. Питання національної ідентичності, релігійних переконань не розглядаються в роботі М.Харта і А.Неґрі з точки зору відношення Імперії до рас, народів, релігій.

Незважаючи на велику кількість критичних публікацій в адресу М.Хардта і А.Неґрі, на нашу думку, багато їхніх ідей заслуговують детального розгляду та ознайомлення, а також подальшого уточнення у рамках наукових дискусій. Узагальнюючи, можна зазначити, що майбутня світова економіка буде заснована на знаннях, а політична форма її існування відповідатиме потребам регулювання нових суспільних відносин.

РОЗВИТОК ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНУ

Викладач Повидиш Л.І., КІ СумДУ

Порівняльний аналіз статистичних показників використання потенціалу регіонів доводить необхідність визначення окремих груп регіонів з метою формування передумов для підвищення дієвості